

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИКИ
НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

підготовки першого (бакалаврського) рівня
спеціальності **014 Середня освіта**
предметної спеціальності **014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)**
спеціалізації **014.022 Німецька мова та зарубіжна література**
освітньо-професійної програми
Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література

Луцьк 2024

Силабус нормативного освітнього компонента «Курсова робота з методики навчання зарубіжної літератури», підготовки *першого* (бакалаврського) *рівня, галузі знань* 01 Освіта / Педагогіка, *спеціальності* 014 Середня освіта, *предметної спеціальності* 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література), *спеціалізації* 014.022 Німецька мова та зарубіжна література за *освітньо-професійною програмою* Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література.

Розробники:

Павлюк Алла Борисівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови,

Балабуха Наталія Вікторівна, старший викладач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури;

Гордієнко Юлія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови,

Коляда Еліна Калениківна, кандидат філологічних наук, професор кафедри практики англійської мови.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Белих О. М.

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.).

Завідувач

кафедри:

проф. Коляда Е. К.

© Павлюк А. Б., Балабуха Н. В.,
Гордієнко Ю. А., Коляда Е. К.,
2024 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 год. / 2 кредити	014 Середня освіта	Рік навчання 4
	Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література	Семестр 7-й
ІНДЗ: <u>немає</u>	Бакалавр	Консультації 4 год.
		Самостійна робота 56 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська, англійська, німецька

II. Інформація про викладачів

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Павлюк Алла Борисівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т.(050)6748521 allapavliuk@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700 Очні консультації за попередньою домовленістю. Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.
Прізвище, ім'я та по батькові	Балабуха Наталія Вікторівна
Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	старший викладач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури
Контактна інформація	м.т.(050)5734004 Balabuha.Natalija@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700 Очні консультації за попередньою домовленістю. Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

Прізвище, ім'я та по батькові	Гордієнко Юлія Анатоліївна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т.(099)7399786
	Gordijenko@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
	Очні консультації за попередньою домовленістю. Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.
Прізвище, ім'я та по батькові	Коляда Еліна Калениківна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	завідувач кафедри-професор кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т.(050)6874052
	elina.koliada@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
	Очні консультації за попередньою домовленістю. Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. *Анотація курсу.*

Курсова робота з методики навчання зарубіжної літератури є самостійним дослідженням здобувачів освіти з певної проблеми із залученням матеріалу з художніх і наукових джерел. Науково-дослідна праця, яку виконує здобувач освіти, збільшує коло його філологічних знань, розвиває творчі здібності та аналітичне мислення, сприяє виробленню дослідницьких умінь і прищепленню навичок аналізу художнього тексту. Курсова робота з методики навчання зарубіжної літератури – це самостійна науково-дослідницька праця, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної і вибіркової складових освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та є формою контролю набутих здобувачем освіти у процесі навчання інтегрованих знань, умінь і навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків.

2. *Пререквізити.* Підґрунтям для написання курсової роботи з методики навчання зарубіжної літератури є ОК першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, зокрема ОК «Академічна доброчесність та освітнє середовище», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Логічні засади комунікації», «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», «Вступ до спеціальності», «Педагогіка», «Психологія», «Методика навчання німецької мови в ЗЗСО», «Методика навчання англійської мови в ЗЗСО», «Інклюзивна освіта».

Постреквізити. Знання і навички, здобуті в процесі написання курсової роботи, можна застосовувати під час проходження педагогічних практик та складання атестаційного іспиту. Вони стануть основою розвитку дослідницьких інтересів здобувачів освіти, будуть необхідні в процесі написання доповідей, тез, наукових статей.

Мета і завдання ОК. Метою курсової роботи з методики навчання зарубіжної літератури є творча науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти для розширення знань, умінь і навичок з методики вивчення зарубіжної літератури.

Основні **завдання ОК**: формування навичок пошуку та інтерпретації наукового і навчально-методичного матеріалу; поглиблення аналітичного мислення і навичок самостійної пошукової роботи; вдосконалення вмінь грамотного реферування наукових статей, монографій; вдосконалення навичок грамотного написання наукового тексту, що відповідає конкретним вимогам; підсумовування й опис результатів проведеного дослідження.

3. *Результати навчання (компетентності).*

По закінченню освітнього компонента у здобувачів освіти будуть сформовані такі **загальні** та **фахові** компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК 4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність переносити системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК 4. Здатність формувати і розвивати у здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти, засобами німецької, другої іноземної мов та зарубіжної літератури та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісні ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК 5. Здатність здійснювати аналіз та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, формувати у них спроможність до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

ФК 10. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

ФК 11. Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти предметно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземних мов та зарубіжної літератури.

ФК 15. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти.

ПРН 2. Демонструвати вміння навчати здобувачів освіти державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 3. Називати й аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання здобувачів освіти на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікувати форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 4. Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей здобувачів освіти; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН 5. Вибирати відповідні форми та методи виховання здобувачів освіти на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку здобувачів освіти, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН 7. Демонструвати знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. Генерувати обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 14. Застосовувати на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей здобувачів освіти.

ПРН 15. Вміти складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 16. Обирати педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 17. Оцінювати ефективність навчальних матеріалів та вміти адаптувати їх до конкретного освітянського контексту.

ПРН 18. Уміти здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 19. *Характеризувати* тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначати світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; аналізувати твір за його ознаками і в контексті епохи, називати жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 20. Демонструвати володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 21. Доводити конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, пояснювати мовний і мовленнєвий матеріал, вміти самому і навчати здобувачів освіти користуватися словниками різних типів.

ПРН 23. Уміти критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 24. Демонструвати здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

4. Структура освітнього компонента.

Таблиця 3

№ з/п	Етап	Зміст	Терміни виконання
1	Підготовчий	Визначення напрямку дослідження курсової роботи	вересень - жовтень
		Вибір та затвердження теми	
		Складання графіка роботи та узгодження його з науковим керівником	
		Пошук наукових і навчально-методичних матеріалів з теми, реферування праць, складання бібліографії	
		Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження	
		Узгодження плану курсової роботи	
2	Основний	Збір емпіричного матеріалу, його аналіз та систематизація	листопад
		Розробка фрагментів уроків	
		Інтерпретація та впорядкування матеріалу	
		Підготовка чорнового варіанту роботи та подання розвідки на перевірку науковому керівнику	
		Внесення правок і редагування тексту курсової роботи	
		Оформлення остаточного варіанту роботи згідно з вимогами	
3	Завершальний	Перевірка роботи на плагіат	грудень
		Підготовка й публікація результатів дослідження (тези/стаття)	
		Подання роботи науковому керівнику	
		Підготовка до захисту: написання доповіді та створення презентації	
		Публічний захист курсової роботи	

Орієнтовна тематика курсових робіт з методики навчання зарубіжної літератури

1. Взаємозв'язок різних видів мистецтв у процесі навчання зарубіжної літератури.
2. Методика тестування знань та умінь із зарубіжної літератури.
3. Культурологічний підхід у процесі вивчення зарубіжної літератури в основній (старшій) школі.
4. Методика постановки творів зарубіжної літератури у шкільному театрі.
5. Основні етапи роботи учнів над художнім твором на уроках зарубіжної літератури.
6. Особливості вивчення біографії письменника на уроках зарубіжної літератури в старших класах.
7. Особливості вивчення ліричних творів на уроках зарубіжної літератури.
8. Особливості вивчення фольклорних жанрів у курсі «Зарубіжна література».
9. Розвиток усного мовлення учнів при вивченні зарубіжної літератури у школі.
10. Інтерактивні технології навчання зарубіжної літератури в школі.

11. Використання художніх ілюстрацій при вивченні зарубіжної літератури.
12. Компетентнісний підхід у сучасному викладанні зарубіжної літератури.
13. Музика і живопис на уроках зарубіжної літератури.
14. Формування громадянської компетентності учнів у процесі навчання зарубіжної літератури.
15. Шляхи аналізу художнього твору на уроках зарубіжної літератури.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика цього ОК визначається місцем його в системі професійної підготовки майбутніх фахівців. Графік консультацій з науковим керівником узгоджується індивідуально. У випадку форс-мажорних обставин можуть вноситись зміни у терміни виконання того чи іншого виду діяльності. Термін виконання курсової роботи не може бути перенесеним чи зміненим.

Політика щодо академічної доброчесності

У процесі написання курсової роботи здобувач освіти повинен дотримуватися правил академічної доброчесності, які описані у статті 42 Закону України «Про Освіту», [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#). Письмові роботи обов'язково перевіряються на наявність плагіату відповідальним науково-педагогічним працівником кафедри через систему StrikePlagiarism.

V. Підсумковий контроль

Оцінка за написання та захист курсової роботи складається із суми балів за кожен вид діяльності відповідно до таких критеріїв, затверджених Методичною комісією факультету іноземної філології.

Зміст – 50 балів:

- 1) відповідність теми змісту – 5 балів;
- 2) структура роботи – 5 балів;
- 3) аналіз теоретичного матеріалу – 5 балів;
- 4) чіткість, логічність і послідовність викладу матеріалу – 5 балів;
- 5) систематизація та узагальнення матеріалу – 5 балів;
- 6) аналіз ілюстративного матеріалу – 5 балів;
- 7) відсутність збігів – 5 балів;
- 8) аргументованість висновків до розділів – 5 балів;
- 9) відповідність загальних висновків завданням, визначених у вступі – 5 балів;
- 10) самостійність, творчість, новизна – 5 балів.

Оформлення – 20 балів:

- 1) обсяг роботи – 5 балів;
- 2) оформлення списку використаної літератури – 5 балів;
- 3) дотримання технічних вимог – 10 балів.

Захист – 30 балів:

- 1) усна доповідь (виклад результатів дослідження) 5–7 хв. – 10 балів);
- 2) участь у дискусії, вміння опонувати – 5 балів;

- 3) наявність мультимедійної презентації і наочності – 5 балів;
- 4) апробація результатів дослідження – 10 балів.

VI. Шкала оцінювання (залік, максимум 100 балів)

Таблиця 4

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Актуальні питання методики викладання літератури: Навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2017. 65с.
2. Бендзар Б., Бобинець С. Методика викладання зарубіжної літератури в загальноосвітній школі з українською мовою навчання: Навчально-методичний посібник. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2001. 96 с.
3. Державні стандарти загальної середньої освіти: Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti> (дата звернення 28.08.2024) .
4. Дмитренко К. А., Коновалова М. В. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посіб. Харків: ВГ «Основа», 2018. 119 с.
5. Дорофєєва Н. І. Словник-довідник із зарубіжної літератури. Харків: Світ дитинства, 2000. 192 с.
6. Закон України про повну загальну середню освіту від 16.01.2020 (чинний від 18.03.2020). Ідентифікатор 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення 27.08.2024).
7. Линник Ю. М., Хом'як А. П. Методичні рекомендації щодо написання і оформлення курсових випускних кваліфікаційних робіт. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 64 с.
8. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: Навчально-методичний посібник. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
9. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019. 110 с.
10. Павлюк А., Угонь Л. Розвиток творчих здібностей школярів на уроках зарубіжної літератури. Пріоритети германської та романської філології: зб. матер. Міжнар. наук. конф. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. С. 71–74.
11. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. №2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178–179). С. 10–22.
12. Підготовка рефератів, курсових робіт та наукових статей: навч.-метод. посіб. для студ. гуманіт. спец. ОКР Бакалавр, ОКР Магістр / Упоряд.: М. М. Яцишин, Н. П. Яцишин, Ю. А. Гордієнко, Т. П. Семенюк. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 212 с.
13. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. К.: Ленвіт, 2002. С. 158–191.
14. Ситченко А. Л., Шуляр В. І., Гладишев В. В. Методика викладання літератури: Термінологічний словник / за ред. проф. А. Л. Ситченка. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.
15. Скорина Л. Аналіз художнього твору. Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей (філологія, літературна творчість, журналістика). Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2013. 424 с.

16. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2007. 316 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.ukr-in-school.edu-ua.net/>
2. <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
3. <http://www.ukrcenter.com>
4. <http://poetry.uazone.net/>
5. <http://nauka.profi.net.ua>
6. http://www.men.gov.pl/oswiata/podstawa_programowa/podstawa_programowa.php
7. <http://uk.wikisource.org/>
8. <http://homes.chass.utoronto.ca>
9. http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna_mowa_uk/index.php?page=rm28_01
10. <http://www.testportal.gov.ua/index.php/text/progzno/>
11. <http://www.archive.org/search.php?query=ivan%20franko%20AND%20mediatype%3Atexts>
12. http://metodportal.net/taxonomy/term/28____